

A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 125 éves története

Szalárdot, mint a környéken legnagyobb községet, néhány más Bihar megyei községgel (Bihardiószeg, Bihar) együtt szemelte ki Kornya Mihály, ahol missziómunkát kezdjen, hogy később a gyülekezet megerősödve a vidék missziós központjává váljon.¹ Kornya Mihály már 1886-ban felkereste² Szalárd községet, hogy idejében alapot vethessen a baptista misszióknak. Első látogatása során szépszámu hallgatóság előtt hirdette az evangéliumot. Hallgatóit hívta a megtérésre, és a hitvalló bemeztés vállalására buzdította. Ez a próbálkozása sikertelennek bizonyult: Kornya Mihály az éjszakát a falu melletti szérún, egy szénakazal tövében töltötte. Közel öt évnek kellett eltelnie, hogy folytatódhasson az elkezdett munka Szalárdon.³ Ebben az időszakban Szalárdnak 1913 magyar ajkú lakosa volt.⁴

A bihardiószegi és hegyközszenimrei testvérek segítségével újra elkezdődött az úttörő munka Szalárdon Kornya Mihály vezetésével, aminek 1891-ben meg is lett az eredménye. 1891. november 12-én nagyszámu nép előtt a Berettyó folyóban,⁵ az egykori Adorján vár mellett újszövetségi bemeztésben részesült Kornya Mihály által⁶ a szalárdi gyülekezet 12 alapító tagja.⁷ A gyülekezet irattárában található a korabeli anyakönyv *Baptisták-anyakönyv a felvettekről* címmel. Az ebben található adatok szerint az alapító tagok névsora a következő:⁸

1. Kerekes András	7. Sípos Imre
2. Szabó Zsuzsánna	8. Elek György
3. Farkas Zsigmond	9. Veres Sára
4. Pál Sándor	10. Lőrinczi Mihály
5. Varga Dániel	11. Elek Juliánna
6. Kocsis Sándor	12. Erdőháti Károly

A kezdeti nehézségek után a következő években bemeztések sora és a bemeztést önként kérők sokasága követte példájukat.⁹

1. 1891. november 12-én 12 személy – Elek György csoportja¹⁰
2. 1892. október 14-én 13 személy – Kocsis István csoportja¹¹

¹ Kiss László, *Szalárd, mint a Berettyó-menti misszióztájak központja, kézirat*, (Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, 1991), 1.

² Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, (Szalárd: Kiadja a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet, 2011), 13.

³ Lásd még az 1.4 A baptizmus megjelenése és fejlődése Szalárd községben c. részt.

⁴ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, (Szalárd: a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, 1991), 1.

⁵ Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*. (Budapest: Felelős kiadó Fortin László, 1990), 120.

⁶ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 1.

⁷ Kiss László, *Szalárd, mint a Berettyó-menti misszióztájak központja*, kézirat, 2.

⁸ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, (Szalárd: a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, é. n.), 3. n. 2.

⁹ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 1.

¹⁰ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 3. n. 2.

¹¹ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 3-5. n. 2.

3. 1893-ban 22 személy – Bozsódi Zsigmond és Deák Sándor csoportja¹²
4. 1894-ben 21 személy – id. Király András csoportja¹³
5. 1895. július 11-én 9 személy – Kerekes Margit csoportja¹⁴
6. 1897. június 7-én 6 személy – id. Elek Lajos csoportja¹⁵

Kornya Mihály¹⁶ által bemerített megtérők, akik a szalárdi gyülekezet tagjai lettek 1897-ig összesen 83 személy.¹⁷

A gyülekezeti összejöveteleket Ilyés Lajos Danca-parti házában tartották,¹⁸ de a megnövekedett taglétszám miatt elhatározták, hogy imaházat építenek.¹⁹ 1896-ban Pál Sándor által erre a célra a gyülekezetnek ajándékozott üres telekre Papp József vezetésével egy év alatt felépült az imaház, amit 1897-ben ünnepélyes keretek között meg is nyitottak.²⁰ Ezt követően a közösség tovább fejlődött, és az évek során újabb bemerítések következtek.²¹

1904-ben a faluban tűzvész pusztított,²² sok ház leégett, ezek között több gyülekezeti tagnak a háza is.²³ Ennek ellenére komoly anyagi áldozatok árán a gyülekezet az erdélyi baptista gyülekezetek közül elsőként vásárolt orgonát²⁴ Susenik János orgonaépítő mester-től. Ezen a hangszeren először Fodor Gyula helyi református kántortanító játszott.²⁵ A szalárdi gyülekezet első avatott munkásai között volt Bozsódi Zsigmond,²⁶ aki körzeti prédikátorként szolgált a gyülekezetben és körzetében. 1916-ban a szentimrei gyülekezet csatlakozott a körzethez.²⁷ Bozsódi Zsigmond az évek folyamán több bemerítést tartott. Az 1920. január 23-án bekövetkezett haláláig az Országos Bizottság tagjaként részt vett a Szabad Baptisták Szövetségének munkájában.²⁸

Ez idő alatt tovább gyarapodott a közösség. 1914. január 26-án 37 taggal megalakult a

¹² *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 5-9. n. 2. Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*, 120.

¹³ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 7-11. n. 2. Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*, 127.

¹⁴ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 11. n. 2. Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*, 127.

¹⁵ *Baptisták – Anyakönyv a felvettekről*, kézirat, 13. n. 2. Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*, 127.

¹⁶ Lásd még az 1.6 *Kornya Mihály palástja* c. részt.

¹⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 21.

¹⁸ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 21-23.

¹⁹ Kiss László, *Szalárd, mint a Berettyó-menti misszióistáják központja*, kézirat, 2.

²⁰ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2.

²¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 27.

²² Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2.

²³ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 28.

²⁴ Lásd még az 1.15 „*Száz éve már, hogy tart a kegyelem...*” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

²⁵ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2.

²⁶ Lásd még az 1.9 *Bozsódi Zsigmond (1842-1920) baptista prédikátor és körzeti munkás életrajza* c. részt.

²⁷ Kiss László. *Krónika, a Hegyközszentimrei Magyar Baptista Gyülekezet megalakulásának története*. kézirat,) Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, é. n.), 4.

²⁸ Szövetségünk szervezése, In: *Az Igazság tanúja, XXIV. évfolyam, 11. szám*, (Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1918. június 1), 123-128. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 44.

négyszólamú énekkar,²⁹ amely azóta folyamatosan működik.³⁰

A gyülekezet történetét három nagy időszakra oszthatjuk:

I.) Az úttörő missziómunkások kora (1891-1955)³¹

II.) A más körzetekből Szalárdon szolgáló, szemináriumot végzett lelkipásztorok kora³² (1955-1995)

III.) A megalakult szalárdi körzeten lakó és szolgáló, teológiát végzett lelkipásztorok kora³³ (1995-2016)

Az úttörő missziómunkások kora 1891-től,³⁴ a gyülekezet megalakulásától 1955-ig (az első Bukaresti Teológiai Szemináriumot végzett lelkipásztor szolgálatba állásáig) egy hosszabb időszakot foglal magában. Fő jellemzője a gyülekezet dinamikus számbeli és lelki növekedése. Ebből az időszakból 55 ismert bemerítési ünnepélyt tartunk számon.³⁵

Az első időszakban 1891 és 1955 között a következő úttörő, laikus körzeti munkások vállaltak komoly feladatot a gyülekezet megalapításában és fejlődésében: Kornya Mihály 1891-től 1912-ig,³⁶ illetve mint országos vezető 1917. január 3-án bekövetkezett haláláig;³⁷ Bozsódi Zsigmond³⁸ 1912-1920 között;³⁹ Simon István⁴⁰ 1923-1941 áprilisa között; Hubert Szabó János feltehetően 1941-1947 között; Körösi Béla 1947-1955 között.⁴¹ A gyülekezet vezetője a kezdeti időktől 1925-ig Deák Sándor diakónus, 1925-1940 között Elek Lajos diakónus, 1940-1961 között pedig Cséki János volt.⁴²

1891-ben a gyülekezet megalakulása,⁴³ 1897-ben az imaházmegnyitó,⁴⁴ 1906-ban az orgonavásárlás,⁴⁵ Bozsódi Zsigmond⁴⁶ és társainak felavatása,⁴⁷ számos bemerítési ün-

²⁹ Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

³⁰ Z. I., Örömnep Bihar-Diószegezen és Szalárdon, In: *Az Igazság tanúja, XX. évfolyam, 5. szám*, (Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1914. március 1), 72-73.

³¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 7-102.

³² Uo. 103-176.

³³ Uo. 177-199.

³⁴ Lásd még az 1.4 A baptizmus megjelenése és fejlődése Szalárd községben c. részt.

³⁵ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 7-102.

³⁶ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, (Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, é. n.), 3.

³⁷ Meyer Henrik, Kornya Mihály, In: *Az Igazság tanúja, XXIII. évfolyam, 2. szám*, (Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1917. január 15), 22-23. Kirner A. Bertalan, *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája*, 195-199. Bereczki Lajos, szerk., „Krisztusért járva követségben”, (Budapest: Baptista Kiadó, 1996), 127.

³⁸ Lásd még az 1.9 Bozsódi Zsigmond (1842-1920) baptista prédikátor és körzeti munkás életrajza c. részt.

³⁹ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3.

⁴⁰ Lásd még az 1.5 Simon István (1860-1941) baptista úttörő, kerületi munkás életrajza c. részt.

⁴¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 7-102.

⁴² Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3.

⁴³ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 1. Lásd még a 2.6 Pünkösöd, a Gyülekezet születésének ünnepe c. részt.

⁴⁴ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 1.

⁴⁵ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 28. Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁴⁶ Lásd még az 1.10 Bozsódi Zsigmond (1842-1920) baptista prédikátor és körzeti munkás életrajza c. részt.

⁴⁷ Kiss László, *Szalárd, mint a Berettyó-menti misszióstájak központja*, kézirat, 2.

nepély,⁴⁸ 1914-ben az énekkar⁴⁹ megalakulása⁵⁰ mellett a korszak jelentősebb gyülekezeti eseményei a következők voltak:⁵¹ 1919. december 12-én a Szabad Baptista Szövetség első világháború utáni alakuló konferenciája Szalárdon;⁵² 1929 és 1934 között Dani Lajos gyülekezeti vénként szolgált,⁵³ ugyanakkor *Az Igazság tanúja* főszerkesztője volt.⁵⁴ 1933-ban Dani Lajos és felesége munkája által felvirágzott a női kör tevékenysége;⁵⁵ 1934. február 20-27 között bibliakurzust tartottak a szalárdi gyülekezetben;⁵⁶ 1935-ben az első világháborúban elkobzott sípok pótlásával az orgona⁵⁷ újbóli használatba került Bóné Gyula és Szabó Gyula által;⁵⁸ 1941. január 25-én a kondorosi fúvóskar⁵⁹ látogatása,⁶⁰ melynek hatására 1943-ban megalakult a szalárdi gyülekezet fúvós zenekara;⁶¹ 1942-ben a gyülekezet 51 éves jubileumát tartották.⁶²

Szolgáló csoportok: 1914-től négyszólamú énekkar,⁶³ 1943-tól gyülekezeti fúvós zenekar,⁶⁴ 1941 és 1942 között szájharmonika zenekar.⁶⁵ Az gyülekezet 50 éves jubileuma idején 1941. évi statisztika szerint a közösségnek 70 tagja volt, és szervezett ifjúsági egyesület

⁴⁸ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 27-45.

⁴⁹ Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁵⁰ Z. I., Örömnapp Bihar-Diószegen és Szalárdon, In: *Az Igazság tanúja*, XX. évfolyam, 5. szám, 72-73.

⁵¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 44-83.

⁵² Szövetségünk szervezése, In: *Az Igazság tanúja*, XXIV. évfolyam, 11. szám, 123-128. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 44.

⁵³ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 54-67.

⁵⁴ Dani Lajos, szalárdi gyülekezeti vén *Az Igazság tanúja* c. baptista folyóirat főszerkesztője volt 1929. október és 1934. június közötti időszakban. Lásd: *Az Igazság tanúja* korabeli számain.

⁵⁵ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 62.

⁵⁶ Dani Lajos, Biblia tanfolyam Sălardon, In: *Az Igazság tanúja*, X. évfolyam, 4. szám, (Săcueni: Kiadja a Bihor és Sălaj Baptista Hitközség, 1934. április 15), 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 65.

⁵⁷ Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁵⁸ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2.

⁵⁹ Lásd még az 1.3 „Dicsérvétek őt kürt-zengéssel...” *A kondorosi fúvós zenekar missziós útja és a szalárdi fúvóskar megalakulása* c. részt.

⁶⁰ Kóródi Dániel, Körúton a felszabadult Kelet-Magyarországon. A kondorosi zenészek misszióútja., In: *A kürt*, II. évfolyam, 3. szám, (Budapest: Baptista Hitközség, 1941. március hó 15), 5.

⁶¹ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 91.

⁶² Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 81. A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezetben a jubileumi emlékünnepp 1942. november 15-én volt megtartva, amikor valójában a közösség megalapításának 51. éves jubileumát ünnepelték. Lásd még: A micskei körzet missziómunkája. Jubileumi hálaadó-ünnepély volt Szalárdon, In: *Békehírnök*, 48. évfolyam, 52. szám, (Budapest: Baptista Hitközség, 1942. december 26), 207.

⁶³ Z. I., Örömnapp Bihar-Diószegen és Szalárdon, In: *Az Igazság tanúja*, XX. évfolyam, 5. szám, 72-73. Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 33.

⁶⁴ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 91.

⁶⁵ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” *Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez*, 81.

működött.⁶⁶

2. A más körzetekből Szalárdon szolgáló szemináriumot végzett lelképásztorok kora⁶⁷ 1955-1995 között. A gyülekezet a következő pásztorok szolgálati tevékenységének nyomán lendült fel: Ónodi Gyula 1955-1964 között;⁶⁸ Horváth Ferenc 1964-től 1969-ig;⁶⁹ Zsisku Lajos 1969-1970 valamint 1974-1975 között;⁷⁰ Zeffer Antal 1970-1974, valamint 1975-1977 között;⁷¹ Nagy Mihály 1977-től 1979-ig;⁷² Für Imre 1980-tól 1984-ig,⁷³ és Kovács Gyula 1984-től 1992-ig.⁷⁴

A gyülekezet vezetője 1940-től 1961-ig Cséki János, 1962-től 1968-ig id. Elek Dániel, 1969-től 1974-ig id. Elek Gyula, 1974-től 1976-ig id. Kerekes Ferenc, 1976-tól 1984-ig Elek Imre, 1982-től 1987-ig Cséki János, 1987-től 1991-ig ifj. Elek Dániel,⁷⁵ 1991-től napjainkig Elek Béla.⁷⁶ Ebből az időszakból az állami szervek korlátozása miatt 20 ismert bemerítési ünnepélyről tudunk.⁷⁷ A kommunizmus időszakából a következő jelentősebb gyülekezeti események járultak hozzá a közösség fellendüléséhez: 1957-ben az utolsó körzeti szintű, szabadtéri bemerítés a Berettyó folyóban,⁷⁸ 1967. február, az orgona⁷⁹ átépítése,⁸⁰ a 70-es évek elején a gyermekkórus megalapítása és működése,⁸¹ 1973. május 20.

⁶⁶ Sz. Hubert János, *A Magyarországi Baptista Gyülekezetek statisztikája, Körzeti statisztika az 1941 évről, Bihar megye Micske*, (Budapest: Magyarországi Baptista Hitközség, 1941), 1-2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 82.

⁶⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 103-176.

⁶⁸ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 105-113.

⁶⁹ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 114-117.

⁷⁰ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 118-119, 125-126.

⁷¹ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 120-124, 127-131.

⁷² Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 132-137.

⁷³ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 138-146.

⁷⁴ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 147-176.

⁷⁵ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 3.

⁷⁶ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 183.

⁷⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 103-176.

⁷⁸ Bemerítés 1957, (Szalárd: Kelemen Sándor Tomi dokumentumgyűjteménye, 2011), 1. Anyakönyv 1979, kézirat, (Szalárd: Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, é. n.), 28. p.

⁷⁹ Lásd még az 1.15 „Száz éve már; hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁸⁰ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 115.

⁸¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 121.

Crisan György vezetésével megalakult a szalárdi pengetős zenekar,⁸² 1974 az imaházfelújítás,⁸³ a lelki ébredés hatására a 70-es években az ifjúsági munka fellendül, és megalapítják az ifjúsági zeneegyüttest,⁸⁴ 1982-ben ifj. Elek Gyula vezetésével megalakult a gyülekezeti férfikórus,⁸⁵ a vasárnapi iskolai munka fellendülése, 1991. július 21. a kommunizmus bukása utáni első szabadtéri bemerítés a Berettyó folyóban,⁸⁶ 1991. szeptember 8. a szalárdi magyar baptista gyülekezet 100 éves jubileuma.

Szolgáló csoportok: 1914-től négyszólamú énekkar,⁸⁷ 1943-tól fúvószenekar,⁸⁸ a 70-es évek kezdetén gyermekkórus,⁸⁹ 1973. májustól pengetős zenekar,⁹⁰ a 70-es évek második felében ifjúsági zeneegyüttes,⁹¹ 1982-től férfikórus működik.⁹² Az gyülekezet 100 éves jubileuma idején, az 1991. évi statisztika szerint a közösségnek 85 tagja és 25 hozzátartozója, az énekkarnak 40,⁹³ a férfikarnak és fúvószenekarnak 20 tagja van.⁹⁴ Ekkor merül fel egy új imaház építésének a gondolata.⁹⁵

3. A kommunista diktatúra bukását követően a visszakapott vallásszabadság hatására fellendül a misszió, a gyülekezeti élet kivirágzik, növekedésnek indul.⁹⁶ Az 1991. július 21-én a Berettyó folyóban tartott első szabadtéri bemerítéskor 15 személy merítkezett alá Kovács Gyula és Zeffer Béla lelkipásztorok által.⁹⁷ Ezt újabb három szabadtéri bemerítés követte,

⁸² Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 122-123.

⁸³ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 1-2. Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 125.

⁸⁴ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 129.

⁸⁵ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 144.

⁸⁶ *Anyakönyv 1979*. kézirat, 111-121 p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 165-166.

⁸⁷ Z. I., Örmönnap Bihar-Diószegezen és Szalárdon, In: *Az Igazság tanúja, XX. évfolyam, 5. szám*, 72-73. Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 33. Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁸⁸ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 91.

⁸⁹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 121.

⁹⁰ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 122-123.

⁹¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 129.

⁹² Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 144.

⁹³ Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

⁹⁴ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 4. Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 167.

⁹⁵ Id. Elek Dániel, id. Elek Béla, *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 167.

⁹⁶ Lásd még az 1.4 *A baptizmus megjelenése és fejlődése Szalárd községben* c. részt.

⁹⁷ *Anyakönyv 1979*. kézirat, 111-121 p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 165-166.

1992-ben a szalárdi,⁹⁸ 1993-ban a szentimrei⁹⁹ és 1995-ben újra a szalárdi magyar baptista gyülekezet részéről.¹⁰⁰ Ebben az időszakban a visszakapott vallásszabadság másik rendkívüli hatásaként az ifjúság körében lelki megújulás kezdődött el. Ennek következtében évről-évre újabb bemerítési ünnepélyek következtek. További személyek kérték felvételüket a gyülekezetbe, és lettek alámerítve a Jézus Krisztus példájára.¹⁰¹ 1992 és 1996 között lelkipásztor hiányában a keresés ideje következett. 1993. október 21-én ifj. Elek Dánielt diakónussá avatták, és gyülekezeti szolgálatra rendelték ki.¹⁰² A fellendült ifjúsági munka keretein belül megnőtt a keresztyén ifjúsági táborok szerepe (így a Hargita Keresztyén Táboré is) a fiatalság életében.¹⁰³ A fellendülő gyermekmunka keretein belül Mierluț Ilona vezetésével beindult a Mosolyklub.¹⁰⁴

A vallásszabadság másik pozitív hatásaként fellendült a diakóniai, szociális munka a baptista közösségekben. Így az 1989-es rendszerváltás után megalakult Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetségének keretein belül gyülekezetünkkel közösen, 1992. szeptember 20-án megnyitják Szalárdon a Filadelfia Idősek Otthonát.¹⁰⁵

Mivel a Bozsódi Zsigmond körzeti prédikátor 1920. januárban¹⁰⁶ bekövetkezett halála óta nem lakott Szalárdon lelkipásztor, 1994. május 12-én a gyülekezet elhatározza az 565. szám alatti ingatlan megvásárlását állandó lelkipásztori lakás céljából. Ez a terv hamarosan meg is valósult.¹⁰⁷ Elhatározza a közösség egy új imaház építését is, ebből a célból id. Elek Gyulától megvásárolja a helység központjában található Béres-házát,¹⁰⁸ majd 1997. novemberében ünnepélyes alapköletétellel¹⁰⁹ megkezdődik az építés Tötös János lelkipásztor szolgálati ideje alatt.¹¹⁰ Az építkezés a 2007. június 3-án tartott imaházmegnyitóval ért véget¹¹¹ Nagy István lelkipásztor szolgálata alatt.¹¹² 1996-tól Tötös János lett a gyülekezet lelkipásztora, és ezzel megalakult a szalárdi körzet Szalárd, Szentjobb, Hodos, Újfegyver-

⁹⁸ Anyakönyv 1979. kézirat, 124-127 p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 174-175.

⁹⁹ Anyakönyv 1979. kézirat, 137 p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 182.

¹⁰⁰ Anyakönyv 1979. kézirat, 140-142 p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 182.

¹⁰¹ Anyakönyv 1979. kézirat, 111-121, 124-127, 137, 140-142, 154. p. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 165-167, 174-175, 182.

¹⁰² Diakónus avatás Szalárdon, In: Szeretet, Új sorozat. V. évfolyam, 1. szám, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1994. január), 12. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 178-179.

¹⁰³ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 176.

¹⁰⁴ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 173-175.

¹⁰⁵ Török Bálint, Filadelfia, In: Szeretet, Új sorozat. III. évfolyam, 11. szám, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1992 november), 124-125. Lásd még az 1.17 A Szalárdi Filadelfia Noom Alapítvány Öregotthonának története c. részt.

¹⁰⁶ Kelemen Sándor Tomi, Bozsódi Zsigmond rövid életrajza, kézirat, 3.

¹⁰⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 179-180.

¹⁰⁸ Uo. 180-181.

¹⁰⁹ Uo. 185.

¹¹⁰ Uo. 183-188.

¹¹¹ Szilágyi László, Megnyitőünnepély Szalárdon, In: Szeretet, Új sorozat. XVIII. évfolyam, 7. szám, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2007. július), 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 192-193.

¹¹² Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 188-199.

nek és a Filadelfia Öregotthon részvételével.¹¹³

Ebben az időben a romák között végzett munka révén két új gyülekezet indult el a körzetben,¹¹⁴ és két új imaház lett vásárolva (Szalárdon és Hegyközszentmiklóson) külföldi segítséggel. Ennek a munkának eredményeként soraikból sokan csatlakoztak az újonnan indult közösségekhez, és lettek bemeztve az elkövetkeztő években tartott ünnepegeken. 2004. szeptember 26. Nagy István lelkipásztor szalárdi munkájának kezdete,¹¹⁵ valamint a 2007. június 3-án tartott imaházmegnyitó¹¹⁶ után a gyülekezet növekedésének egy új szakza kezdődött el.¹¹⁷

Újabb lendületet kapott a gyermekmunka nyári angol nyelvhetek, gyermek bibliahetek, ifjúsági keresztyén táborok, ifjúsági evangelizációs hetek szervezésével.¹¹⁸ Dóczi Tibor, Kiss Lehel és más teológusok segítségével Nagy István lelkipásztor és Kelemen Sándor Tomi a fiatalok között végzett munkája 2008 májusától új kezdetet hozott az ifjúság és a gyülekezet életében.¹¹⁹ A következtő években újabb személyek kérték bemeztésüket, és csatlakoztak a szalárdi baptista közösséghez.¹²⁰

Ebben az időszakban Nagy István lelkipásztor a szalárdi roma nép között végzett munkájának eredményeként újabb személyek merítkeztek be, és csatlakoztak a korábban újonnan indult roma gyülekezetéhez.¹²¹ A gyülekezet fejlődéséhez hozzájárultak a következtő jelentősebb rendezvények: evangelizációk, hitmélyítő alkalmak, 2011-ben a Házastársak Konferenciája,¹²² valamint a Szalárdiak Találkozójával együtt megünnepeztük a gyülekezet 120 éves jubileumát,¹²³ amely alkalmából a közösség kiadta könyv formában a gyülekezet 120 éves történetét „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből*” címmel. A könyv szerztői: Kelemen Sándor Tomi és Nagy István.¹²⁴

1992-től 1996-ig állandó lelkipásztor hiányában a keresés ideje alatt Kovács Gyula lelkipásztor, Hajas Miklós Krasznáról, Ivánitzki István, Baricsán István, Nagy-Kasza Lőrinc Szatmárról, Hoble János Micskéről és Nagy Károly Magyarlónáról segítették a pásztori munkát a közösségben.¹²⁵ Lelkipásztorok: Tötös János 1996. április 28-tól 2003 július 31-

¹¹³ Mierluț Ilona, Egy új körzet elindulása, In: *Szeretet, Új sorozat. VII. évfolyam, 7. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1996. július), 11. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 183.

¹¹⁴ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 187-188.

¹¹⁵ Nagy István, Kettős ünnep Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XV. évfolyam, 11. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2004. november), 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 189-190.

¹¹⁶ Szilágyi László, Megnyitőünnepély Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XVIII. évfolyam, 7. szám*, 2007. július, 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 192-193.

¹¹⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 193-199.

¹¹⁸ Uo. 193, 195.

¹¹⁹ Uo. 194.

¹²⁰ Uo. 194-197.

¹²¹ Uo. 197-198.

¹²² Kelemen Sándor Tomi, Házastársak konferenciája Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 11. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2011. november), 4.

¹²³ Kelemen Sándor Tomi, Kettős ünnep a szalárdi gyülekezetben, In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 10. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2011. október), 4-5.

¹²⁴ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időkből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 1-209.

¹²⁵ Uo. 178.

ig,¹²⁶ Szűcs Sándor Biharról, mint ügyvezető lelkipásztor 2003. augusztus 1-től 2004. szeptember 25-ig,¹²⁷ Nagy István 2004. szeptember 26-tól 2011. szeptember 4-ig.¹²⁸ Kovács Gyula nyugalmazott nagyszalontai ügyvezető lelkipásztor 2011. szeptember és 2015. kötött, 2015 decemberétől gyülekezetünk ügyvezető lelkipásztora Veress Efraim, érszőlősi lelkipásztor, a nagyváradai missziókerület elnöke.

A posztkommunista kor jelentősebb gyülekezeti eseményei: 1992. szeptember 20. a Filadelfia Öregotthon megnyitása;¹²⁹ 1993. október 21-én ifj. Elek Dániel diakónussá avatása;¹³⁰ 1994. május pásztori lakás vásárlás;¹³¹ 1996. április 28. a szalárdi körzet megalakulása; Tötös János beiktatása;¹³² 1997. ünnepélyes alapkövetétel,¹³³ imaházépítés megkezdése;¹³⁴ 2000 a szalárdi és hegyközszentmihályi roma imaházmegnyitók; 2004. szeptember 26. Nagy István beiktatása;¹³⁵ 2007. június 3. imaházmegnyitó;¹³⁶ 2007. december 15. missziókerületi konferencia Szalárdon; 2008. május 18. új kezdet az ifjúságban;¹³⁷ 2009. június 21. teológiai tanévzáró Szalárdon;¹³⁸ 2011. július 9-10 házastársak konferenciája;¹³⁹ 2011. augusztus 21-22 a gyülekezet 120 éves jubileuma¹⁴⁰ és a gyülekezet krónikája megjelenik könyv formában;¹⁴¹ Ebben az időszakban 24 bemerítési ünnepet tartottak,¹⁴² amiből 8 a roma misszióban történt.¹⁴³

Szolgáló csoportok: 1914-től kisebb megszakítással négyszólamú énekkar,¹⁴⁴ 1943-tól

¹²⁶ Uo. 183-188.

¹²⁷ Uo. 188.

¹²⁸ Uo. 188-199.

¹²⁹ Török Bálint, Filadelfia, In: *Szeretet, Új sorozat. III. évfolyam, 11. szám*, 1992 november, 124-125. Lásd még az *I.17 A Szalárdi Filadelfia Noom Alapítvány Öregotthonának története* c. részt.

¹³⁰ Diakónus avatás Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. V. évfolyam, 1. szám*, 1994. január, 12. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 178-179.

¹³¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 179-180.

¹³² Mierluf Ilona, Egy új körzet elindulása, In: *Szeretet, Új sorozat. VII. évfolyam, 7. szám*, 1996. július, 11. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 183.

¹³³ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 185.

¹³⁴ Uo. 185-186.

¹³⁵ Nagy István, Kettős ünnep Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XV. évfolyam, 11. szám*, 2004. november, 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 189-190.

¹³⁶ Szilágyi László, Megnyitóünnepély Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XVIII. évfolyam, 7. szám*, 2007. július, 4. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 192-193.

¹³⁷ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 194.

¹³⁸ Szilágyi László, Teológiai tanévzáró Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XX. évfolyam, 7. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2009. július), 1, 6.

¹³⁹ Kelemen Sándor Tomi, Házastársak konferenciája Szalárdon, In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 11. szám*, 2011. november, 4.

¹⁴⁰ Kelemen Sándor Tomi, Kettős ünnep a szalárdi gyülekezetben, In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 10. szám*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2011. október), 4-5.

¹⁴¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „*Rejtett dolgokat szólok a régi időből...*” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 1-209.

¹⁴² Uo. 177-199.

¹⁴³ Uo. 187-188, 197-198.

¹⁴⁴ Z. I., Örömnapi Bihar-Diószeget és Szalárdon, In: *Az Igazság tanúja, XX. évfolyam, 5. szám*, 1914. március 1, 72-73.

gyülekezeti fúvós¹⁴⁵ zenekar,¹⁴⁶ 1973. májustól pengetős zenekar,¹⁴⁷ megszakításokkal 2007-ig, 1982-től férfikórus működik a 90-es évek végéig,¹⁴⁸ amely 2013-ban újra megalakult, 2008-tól újra megalakult az ifjúsági énekszoport és zeneegyüttes.

A gyülekezetnek a 125 éves jubileum idején 92 bemeztett tagja és 56 hozzátartozója van. Jelenleg Veress Efraim, az érszölösi körzet lelkipásztora az ügyintéző. A gyülekezet vezetőse a következő személyekből áll: id. Elek Béla gyülekezeti előjáró, Hofman András jegyző, Gál Zoltán pénztáros, id. Elek András bizottsági tag, Mierluf János bizottsági tag, id. Elek János bizottsági tag, 18 igei szolgálatot végző testvér szolgál a gyülekezetben és körzetében.

Az énekkarnak 35,¹⁴⁹ a férfikarnak 16, a fúvós zenekarnak 17 tagja van. Az ifjúsági közösségnek 32, a vasárnapi iskolának a kiscsoportban 14, a nagycsoportban 16 tagja és 5 tanítója van. A gyülekezetben női kör működik.

A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet körzetéhez tartozó gyülekezetek¹⁵⁰ a következők: Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet, Szalárdi Roma Baptista Gyülekezet, Szentjobbi Magyar Baptista Gyülekezet, Hegyközszenmiklósi Roma Baptista Gyülekezet, Poklosteleki Magyar Baptista Gyülekezet,¹⁵¹ Filadelfia Noom Öregotthon.¹⁵²

Soli Deo Gloria!

Kelemen Sándor Tomi,

Szalárd, 2016. október 3.

¹⁴⁵ Lásd még az 1.3 „Dicsérjétek őt kürt-zengéssel...” A kondorosi fúvós zenekar missziós útja és a szalárdi fúvóskar megalakulása. c. részt.

¹⁴⁶ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 91.

¹⁴⁷ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 122-123.

¹⁴⁸ Kiss László, *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája*, kézirat, 2. Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 144.

¹⁴⁹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, xxix. Lásd még az 1.15 „Száz éve már, hogy tart a kegyelem...” 100 éve alakult meg a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet énekkara c. részt.

¹⁵⁰ Fazakas György, dr. Kis-Juhász Vilmos, dr. Giorgiov Adrián, Albert István Zsolt, Boros Róbert, Borzási Pál, dr. Borzási István, *Bibliavolasó Vezérfonal 2016*, (Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2015), 65-66.

¹⁵¹ Kelemen Sándor Tomi, Nagy István, „Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez, 198-199.

¹⁵² Török Bálint, Filadelfia, In: *Szeretet, Új sorozat. III. évfolyam, 11. szám*, 1992 november, 124-125. Lásd még az 1.17 A Szalárdi Filadelfia Noom Alapítvány Öregotthonának története c. részt.

Bibliográfia

Anyakönyv 1979. kézirat, Szalárd: Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, é. n.

Baptisták – Anyakönyv a felvettekről. kézirat, Szalárd: a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, é. n.

Bemerítés 1957. Szalárd: Kelemen Sándor Tomi dokumentumgyűjteménye, 2011.

Bereczki Lajos, szerk. *„Krisztusért járva követségben”.* Budapest: Baptista Kiadó, 1996.

Fazakas György, dr. Kis-Juhász Vilmos, dr. Giorgiov Adrián, Albert István Zsolt, Boros Róbert, Borzási Pál, dr. Borzási István. *Bibliaolvasó Vezérfonal 2016.* Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2015.

Id. Elek Dániel, id. Elek Béla. *A Szalárdi Baptista Gyülekezet krónikája.* kézirat, Szalárd: a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet Archívuma, 1991.

Kelemen Sándor Tomi. *Bozsódi Zsigmond rövid életrajza.* kézirat, Szalárd: Kelemen Sándor Tomi dokumentumgyűjteménye, 2012. június 8.

Kelemen Sándor Tomi, Nagy István. *„Rejtett dolgokat szólok a régi időből...” Adalékok a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet 120 éves történetéhez.* Szalárd: Kiadja a Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet, 2011.

Kirner A. Bertalan. *Kornya Mihály baptista úttörő paraszt-apostol krónikája.* Budapest: Felelős kiadó Fortin László, 1990.

Kiss László. *A Szalárdi Magyar Baptista Gyülekezet krónikája.* kézirat, Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, é. n.

Kiss László. *Krónika, a Hegyközszentimrei Magyar Baptista Gyülekezet megalakulásának története.* kézirat, Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, é. n.

Kiss László. *Szalárd, mint a Berettyó-menti misszióstájak központja.* kézirat, Nagyvárad: Erdélyi Magyar Baptista Levéltár, 1991.

Folyóiratokban megjelent cikkek

A micskei körzet missziómunkája. Jubileumi hálaadó-ünnepély volt Szalárdon. In: *Béke-hírnök, 48. évfolyam, 52. szám.* Budapest: Baptista Hitközség, 1942. december 26.

Az Igazság tanúja korabeli számai 1929. október-1934. június.

Dani Lajos. Biblia tanfolyam Sălardon. In: *Az Igazság tanúja, X. évfolyam. 4. szám.* Săcueni: Kiadja a Bihor és Sălaj Baptista Hitközség, 1934. április 15.

Diakónus avatás Szalárdon. In: *Szeretet, Új sorozat. V. évfolyam, 1. szám.* Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1994. január.

Kelemen Sándor Tomi. Házastársak konferenciája Szalárdon. In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 11. szám.* Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2011. november.

Kelemen Sándor Tomi. Kettős ünnep a szalárdi gyülekezetben. In: *Szeretet, Új sorozat. XXII. évfolyam, 10. szám.* Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2011. október.

Kóródi Dániel. Körúton a felszabadult Kelet-Magyarországon. A kondorosi zenészek miszsióútja. In: *A kürt, II. évfolyam, 3. szám*. Budapest: Baptista Hitközség, 1941. március hó 15.

Meyer Henrik. Kornya Mihály. In: *Az Igazság tanúja, XXIII. évfolyam, 2. szám*. Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1917. január 15.

Mierluț Ilona. Egy új körzet elindulása. In: *Szeretet, Új sorozat. VII. évfolyam, 7. szám*. Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1996. július.

Nagy István. Kettős ünnep Szalárdon. In: *Szeretet, Új sorozat. XV. évfolyam, 11. szám*. Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2004. november.

Sz. Hubert János. *A Magyarországi Baptista Gyülekezetek statisztikája, Körzeti statisztika az 1941 évről, Bihar megye Micske*. Budapest: Magyarországi Baptista Hitközség, 1941.

Szilágyi László. Megnyitóünnepély Szalárdon. In: *Szeretet, Új sorozat. XVIII. évfolyam, 7. szám*. Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2007. július.

Szilágyi László. Teológiai tanévzáró Szalárdon. In: *Szeretet, Új sorozat. XX. évfolyam, 7. szám*. Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 2009. július.

Szövetségünk szervezése. In: *Az Igazság tanúja, XXIV. évfolyam, 11. szám*. Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1918. június 1.

Török Bálint. Filadelfia. In: *Szeretet, Új sorozat. III. évfolyam, 11. szám*. Nagyvárad: Kiadja a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, 1992. november.

Z. I. Örömnep Bihar-Díószegen és Szalárdon. In: *Az Igazság tanúja, XX. évfolyam, 5. szám*. Budapest: Kiadja a Magyarországi Baptista Szövetség, 1914. március 1.

